

Årsrapport 2024 för Enheten för medicinens historia, Medicinska Fakulteten, Lunds universitet

Enheten för medicinens historia har under året 2024 fortsatt sin verksamhet som en fristående enhet inom Institutionen för kliniska vetenskaper (IKVL) i Lund (prefekt Mikael Bodelsson), tillhörande sektion 5. Enheten har under året letts av Jonatan Wistrand (verksamhetsansvarig) och Mikael Bodelsson (avdelningschef).

Enheten har under 2024 bedrivit verksamhet inom de tre fälten **undervisning, vetenskaplig kunskapsproduktion** och **seminarieverksamhet för den intresserade allmänheten**. Samverkan har ägt rum med omgivande delar av Lunds universitet. Dessutom har Enheten fortsatt planeringsarbetet av **Nordic Medical History Congress 23-25 april 2025** tillsammans med Sydsvenska medicinhistoriska sällskapet, Avdelningen för idé- och lärdomshistoria och Kulturen i Lund

Nio medarbetare har varit knutna till Enheten under 2024: *Caroline Ahlström Arcini, Mikael Bodelsson, Thomas Bro, Herman Holm, Anders Jeppsson, Måns Lindén, Alexandra Nicolaidis, Peter M Nilsson, Anna Tunlid* samt *Jonatan Wistrand*. En extern disputerad forskare med anknytning till enheten är *Nils Hansson*, professor vid Heinrich-Heine Universität, Dusseldorf, Tyskland.

Följande aktiviteter har genomförts under verksamhetsåret 2024:

- Peter M Nilsson, Anna Tunlid och Jonatan Wistrand har ingått i det vetenskapliga rådet för Bengt Lindskogs Stiftelse för utdelning av pris och stipendier i medicinens historia för förtjänstfulla uppsatser.
- Ett utåtriktat seminarium genomfördes den 15 april på Palaestra för ett 40-tal besökare. Tema var **Så blev aborträtten ett politiskt verktyg**. Gäst var Sanna Torén Björling, journalist på Dagens Nyheter och författare till boken *Slaget om aborträtten*. Modererade gjorde Jonatan Wistrand och samtalsledare var Elisabeth Gerle.
- Ett utåtriktat seminarium genomfördes den 7 november på Forum Medicum för ett 70-tal besökare. Tema var **Forskning bortom etikens gränser – reflexioner från granskningen av Paolo Macchiarini**. Gäst var Bengt Gerdin, prof.em Uppsala universitet och extern granskare av Paolo Macchiarini. Modererade gjorde Jonatan Wistrand.
- Bokslapp av *Sjuk doktor* (Fri Tanke förlag) genomfördes den 13 mars på Locus Medicus, Lund för ett 60-tal besökare. Jonatan Wistrand modererade.
- Tomas Bro har HT 2024 varit handledare för Magnus Jagerholms examensarbete på läkarutbildningen med titeln: *The systematization of diseases. The early development*

of medical classification through the correspondence between Carl Linnaeus and François Boisser de la Croix de Sauvages

- Jonatan Wistrand har VT 2024 varit handledare för Anton Fors examensarbete på läkarutbildningen med titeln: *Pastoral Medicine at Lund University in the 19th century. An archive study about the creation of, education at, and dismantling of the Medico-Theological Faculty in Lund*
- Jonatan Wistrand har HT 2024 varit handledare för Simon Sjögrens examensarbete på läkarutbildningen med titeln: *Madness Excised - The ethical, professional, and linguistic legacy of lobotomy in Sweden*
- Jonatan Wistrand har handlett Yvette Hedbergs vetenskapliga ST-arbete *Pandemins läkarpatienter. Läkares berättelser och reflektioner efter att ha vårdats som covid-19 patienter under pandemin*
- Organisationskommittén för **Nordic Medical History Congress (NMHC 2025)** i Lund har fortsatt sitt arbete. I gruppen ingår Anders Jeppsson, Peter M Nilsson och Jonatan Wistrand från Enheten för medicinens historia, Anna Tunlid från Avdelningen för idé- och lärdoms historia, Stefan Leander och Britta Stenstam från Sydsvenska Medicinhistoriska Sällskapet, Mattias Nordahn Larsson och Mats Engström från Kulturen.
- Peter M Nilsson har varit styrelsemedlem och Jonatan Wistrand suppleant i Svenska Läkaresällskapet: sektionen för medicinens historia.

Publikationer under 2024:

Böcker

Jeppsson A. *Döden har ingen kalender – bland världsbanksekonomer och andra kannibaler i Afrika* (Bokförlaget Korpen)

Wistrand J (red.). *Sjuk doktor – tio läkare berättar* (Fri Tanke förlag)

Artiklar

Jeppsson A. "Patientmötet tog världshistorien till den lantliga läkarexpeditionen" *Läkartidningen* nr.46-47/2024;

Jeppsson A. "Arvet av ett trauma" (Recension av *Det vi aldrig talade* av Klaus Stein *Läkartidningen* 2024-01-10)

Jeppsson A. "Välskrivet och viktigt reportage om kvinnans rätt till sin egen kropp" (Recension av *Slaget om aborträtten* av Sanna Torén Björling) *Läkartidningen* 2024-03-04

Jeppsson A. "Läkekonsten ur andra perspektiv" (Recension av *Från Hamlet till pandemier - Genom antropologens blick* av Lisbeth Sachs. *Läkartidningen* 2024-04-08)

Jeppsson A. "Han formade västs kunskap om öst" *Läkartidningen* 2024-06-10

Jeppsson A. "Det femte Sahlgrenska« utan koppling till samtiden" (Recension av *Det femte Sahlgrenska som medicinskt mediesystem* av Mattias Bäckström, Robert Wallsson och Lisa Sputnes Mouwitz) *Läkartidningen* 2024-10-15

Lindén M. Wistrand J. "The art and science of medical decision-making: Perspectives from nineteenth-century philosophy on intuition in contemporary medical practice", i: *Dealing with medical uncertainty in and through the history of medicine*, Dhondt P. (red.) Brill Publishers (in press).

Nilsson PM. Alfred von Rosen – En läkare och humanist i sanatoriemiljö. *Svensk Medicinhistorisk Tidskrift* 2024 (in press).

Pola K, Nilsson PM. Stig Radner – en svensk pionjär för djärva experiment inom medicinen. *Svensk Medicinhistorisk Tidskrift* 2024 (in press).

Wistrand et.al. *Literary exploration as a resource for professional development: Junior doctors' experiences of shared reading* (inskickat manuskript)

Utmärkelser

Jeppsson A. "Årets artikel 2023 i *Läkartidningen*" i kategorin Kultur: Anders Jeppsson – "Kirurgen som upptäckte det mesta...innan andra påstod att de gjorde det"

Föredrag vid kurser/medicinhistoriska kongresser/allmänheten

31 jan	Föreläsning av Jonatan Wistrand på läkarutbildningen T5 Lunds universitet: <i>Antibiotikans historia</i>
10 april	Medicinhistorisk föreläsningseftermiddag för AT-läkare SUS Lund /Malmö, av Tomas Bro, Jonatan Wistrand och representanter för Livets museum.
11 april	Föreläsning av Jonatan Wistrand om boken <i>Sjuk doktor</i> i samband med SFAM Lunds årsmöte
23-24 april	Jonatan Wistrand arrangerade uppdragsutbildningen <i>Etik, Mångfald och Jämlikhet</i> för ST-läkare, tillsammans med Birgit Rausing Centrum för Medicinsk Humaniora.
7 maj	Föreläsning av Jonatan Wistrand: <i>Läkarrollens förändring</i> , på kursen Medicinens idéhistoria ILHB30 som ges av avdelningen för idé- och lärdoms historia.

- 13 maj Föreläsning av Peter M Nilsson om pandemiernas historia för LTH studenter (frivillig kurs)
- 23 maj Föreläsning för ST-läkare av Jonatan Wistrand och Pia Dellson om *Läkaren som patient* på STtyrkelyftet, Flädie Mat och Vingård
- 6-7 juni Måns Lindén deltog med postern *Professional Identity and Clinical Reasoning in Psychiatry* på konferensen "Nordic Congress of Psychiatry" i Riga.
- 17 sept Föreläsning av Peter M Nilsson om "Bengt Lidforss och läkarna – politik, medicin och en vänskap satt på prov" för Folkuniversitetet i Lund.
- 18-19 sept Jonatan Wistrand medverkan tillsammans med litteraturvetare Katarina Bernhardsson på konferensen *Rom for sansning? Omsorgens estetikk*, Bergen, Norge med föredraget: "Litteratursamtal som professionsstärkande resurs. Unga läkares upplevelse av Shared reading".
- 26-27 sept Måns Lindén deltog med postern *The Clinical Psychiatrist: Forgotten Scientist and Secret Poet?* på konferensen "Intersections between theory and clinical practice in psychiatry" i Köpenhamn.
- 16 okt Föreläsning av Jonatan Wistrand på Framtidsdagarna Lund under programpunkten *Gustav Mahlers sångcykel Kindertotenlieder*
- 27 nov Föreläsning av Anders Jeppsson vid Lars Thoréns Högtidsföreläsning Uppsala: *Medicinska brobyggare -hur historiska exempel från Andalusien kan inspirera idag.*
- 21 nov Föreläsning av Jonatan Wistrand på konferensen Existentiell hållbarhet i arbetet, LUX Lund.

Lund 16 dec 2024

Jonatan Wistrand

Verksamhetsansvarig för Enheten för Medicinens historia 2024

Hemsida: <https://www.medicinhistoria.lu.se/startside>

Enheten för medicinska historia inbjuder till

Så blev aborträtten ett politiskt verktyg

ETT SAMTAL MED SANNA TÖREN BJÖRLING, JOURNALIST PÅ DAGENS NYHETER OCH FÖRFATTARE TILL BOKEN SLÅSET OM ABORTRÄTTEN

Måndagen 15 april 2024 kl 18.00
PALASTRA ET ODEUM
- Paradgatan 4, Lund

Moderator:
Annelena Weststrand, bitare och medföreläsare vid Enheten för medicinska historia

Fritt inträde. Ingen föransältn krävs. Varmt välkommen!

Arrangör:
Enheten för medicinska historia
Lunds Universitet
Kontakt:
Jonatan Weststrand
jonatan.weststrand@med.lu.se

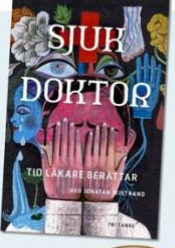

Enheten för Medicinska Historien inbjuder till boksläpp av

Sjuk doktor – Tio läkare berättar

FÖRFATTARSAMTAL OM ATT VARA BÅDE LÄKARE OCH PATIENT

Moderatorer: Cecilia Benoni, Marit Grell, Maria Hellgren, Anders Jansson, Christor Petersson, Christina Rasmå, Johanna Sjörens, Anders Söderqvist, Tina Vilhelmsson och Karin Wåhberg

Ondagen 13 mars 2024 kl 18.00
Locus Medicus
- Tunavägen 5, Lund

Moderator:
Jonatan Weststrand, bitare och bokredaktör

Fritt inträde. Ingen föransältn krävs. Varmt välkommen!

Arrangör:
Enheten för medicinska historia,
Lunds Universitet
Kontakt:
Jonatan Weststrand
jonatan.weststrand@med.lu.se

www.lu.se

Enheten för medicinska historia inbjuder till

Forskning bortom etikens gränser

- Reflektioner från granskningen av Paolo Macchiarini

FÖREDRAGSHÅLLARE: BENGT GERDIN, PROF. EMERITUS UPPSALA UNIVERSITET OCH FÖDGARE UTREDARE AV MACCHIARINIFÄRESEN

Tisdagen 7 november 2024 kl 18.00
Föreläsningssalen Forum Medicum
- Sövegatan 19 Lund

Fritt inträde. Ingen föransältn krävs. Varmt välkommen!

Arrangör:
Enheten för medicinska historia
Lunds Universitet
Kontakt:
Jonatan Weststrand
jonatan.weststrand@med.lu.se